

Corydoras aeneus - Kékpajzsos páncélosharcsa

ELSŐ LEÍRÓJA:	Gill, 1858
CSALÁD:	Callichthyidae
MÉRET:	7 cm
C°:	21-27
pH°:	6,5-7,5
Nk°:	5-18
HELYIGÉNY:	70 liter
VISELKEDÉS:	békés, csoportos
TÁPLÁLÉK:	mindenevő
TARTÓZKODIK?	alsó szint
ÉLETTARTAM:	6-8 év
TERM.VÉD.:	felméretlen

Corydoras aeneus
Kékpajzsos páncélosharcsa
 (Gill, 1858)

TOVÁBBI KÉPEK:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:

Corydoras aeneus – Kékpajzsos páncélosharcsa elterjedési területe (Map)

A faj típuspéldánya Trinidadról, annak nyugati területeinek tiszta vizű patakjaiból származik.

A jelenleg elfogadott szinonimáit tekintve azonban Dél-Amerika trópusi területein, jóformán kontinens szerte előfordul, így megtaláljuk tavakban és folyókban Suriname, Kolumbia, Venezuela, Bolívia, Brazília, Peru, Ecuador, Guyana, Francia-Guyana, Paraguay, Uruguay és Argentína területén is.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

Igazi klasszikus küllemű páncélosharcsa-faj. A közepes nagy termetű fajok közé tartozik, fejformája se nem túl lekerekített, se nem hegyesen előreugró állú. Szemei egymástól függetlenül mozgathatóak. Úszói teljesen színtelenek. Hasa – hasoldala ezüstös, testének nagy részét viszont kékes, metálfényű csontlemezek fedik, melyek több sorban helyezkednek el. A fej és a hát barnás, a kopolyúfedő a testhez hasonlóan zöldeskék – bronzszínűben csillog. Tarkóján aranyszínű folt vagy sáv húzódik végig. A test névadó kék színe, illetve a klasszikus arany tarkó/hát díszítés fajon belül is rendkívül variábilis. Albínó és fátyolos úszójú változatát akváriumban tenyésztették ki. Sajnos néha festett formák is előfordulnak (például amelyek farktöve élénk piros színű), melyeket állatkínzó módszerekkel „készítenek”.

Már külsejének ismertetésekor fontos kitérni rá, hogy van több ismert név (*Corydoras schultzei*, *Corydoras venezuelanus*), melyeket a tudomány jelenleg a *Corydoras aeneus* szinonimájaként fogad el, míg egyesek önálló fajoknak tartják őket. Ennek részletes kifejtése a Tartás, tenyésztés rovatban olvasható, de a jelenleg fajon belüli variánsok megkülönböztetéséről az alábbiakban szólnunk.

A *Corydoras aeneus* alapfaj kék páncélja világosabb, halványabb tónusú, fémesen csillog. A jellegzetes arany csík nála nem fut végig a háton, hanem a tarkó tájékán megmarad egyfajta folt gyanánt.

A *Corydoras schultzei* termete az alapfajnál valamivel nyúlánkabb, testének hátsó régiója általában soványabb megjelenésűnek tűnik. Páncélzata jóval sötétebb tónusú, már-már feketésen kék, mély színű. Hátán az arany csík végig fut, ezt a változatot (illetve ennek alapján néha az egész fajt) nevezik magyarul aranyávós páncélosharcsának.

A *Corydoras schultzei*ből tenyésztették ki a kereskedelemben elterjedt, közkedvelt ún. *Corydoras sp.* 'Black Venezuela' változatot (nevük egyébként nagyon félrevezető, részleteket lásd később). Ezek a halak teljesen fekete színűek.

Az összes szinonima közül a *Corydoras venezuelanust* tartják a legtöbben önálló fajnak. Ezeknek a halaknak nem az egész oldala kék színű, hanem ez csak a test elülső – középső régiójára korlátozódik, a farkúszóhoz közelebb eső területek világos barnás árnyalatúak. Arany sávot vagy foltot nem találunk, helyette a tarkó jóval nagyobb kiterjedésben aranybarnás.

Több leíratlan, számmal jelölt páncélosharcsa is ismeretes, melyek rendkívüli mértékben hasonlítanak a kékpajzsos páncélosharcsára, sőt, némelyikükről feltételezhető, hogy ugyanúgy ebbe a fajba tartozó, területi variánsok, ha a fenti széles elterjedést és variabilitást fogadjuk el. Ezek a számmal jelölt harcsák a következők: CW041, CW068, CW097, CW0139. A CW084 ugyancsak rendkívül hasonló, élőhelye alapján feltételezik, hogy ezeket a halakat írták le egykor *Corydoras macrosteus* néven, mely mára a *C. aeneus* általánosan elfogadott szinonimája. A CW014 helyzete vitatott, sötét talaj fölött mutatott színei alapján nevezték el a kereskedelemben 'Red Stripe' néven, hiszen erősen narancsos tarkófoltot mutat, mely csíkként viszont nem fut végig a háton. Ugyanezt a halat takarja a CW023 szám is.

A kékpajzsos páncélosharcsához nagyon hasonlít a *Corydoras melanotaenia* valid faj. Teste robosztusabb, erősebb, és alkata is valamivel nyúlánkabb. Páncélja nem annyira erősen kék, inkább zöldeskék árnyalatú. Fontos megkülönböztető bélyeg, hogy úszói sárga színűek. A különböző, élénkebb színű, általában ragyogó csíkkal rendelkező formák (többségük perui elterjedésű) vagy ennek a fajnak a

helyi változatai, vagy nagyon közeli, rokon fajok. Ezek közé tartoznak a kereskedelemben *Green Laser* (vagy Peru Green Stripe; CW009) és a *Gold Laser* (vagy Peru Gold Stripe / Peru Orange Stripe; CW010) néven elterjedt harcsák.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

A kékpajzsos páncélosharcsa a leggyakoribb és legközismertebb faj a Corydorasok közül a hazai akvarisztikában. Jóformán nincs olyan állatkereskedés, ahol ne lenne beszerezhető, és az akvaristák döntő többségének is régi, kedves ismerőse e faj. Nagyon sokan mintegy takarítóhalat vásárolják, hogy összegyűjtse a vízközt úszó fajok által meghagyott tápmaradékokat (ezért is terjedt el a házmesterhal becenév rájuk), holott e faj is megfelelő gondoskodásra és odafigyelésre szorul. Ettől függetlenül nagyon könnyen tartható, egyáltalán nem kényes páncélosharcsa, ez részben köszönhető annak is, hogy hosszú-hosszú évtizedek óta tenyésztik akváriumokban, és remekül beakvarizált állományokkal rendelkezik. Éppen ezért kezdők számára is kiválóan alkalmas, társas akváriumok hasznos és érdekes kiegészítője lehet.

A kékpajzsos páncélosharcsát, mint minden más Corydorast, csapatban tartsuk. Ez azt jelenti, hogy legalább 6 példányt vásároljunk belőlük, szociális, társas élőlények. Napjuk nagy részét a talajon töltik, élelem után kutatva s az aljzatot túrva, de sokszor összegyűlnek csoportosan pihenni sziklák, uszadékok mellett, levelek alatt. Ne lepődjünk meg, ha néha felúsznak a víz színére levegőt venni, ugyanis béllégzők: bélfalukon képesek megkötni a légköri oxigént, s ezzel kiegészíteni a kopoltyújukon felvett mennyiséget. Mellúsójuk első sugara egyébként tüskévé erősödött, ami fájdalmas szúrást okozhat, körültekintően vegyük őket kézbe. Páncélosharcsákat szállításkor tilos más halakkal egybe csomagolni, ugyanis stresszhatásra megmérgezik vizüket (aktív szén is érdemes melléjük helyezni). A zacskóba tiszta oxigént tölteni nem szabad.

Barátságos, békés állatok, így minden olyan más hal mellé kerülhetnek, melyek nem tesznek kárt bennük. Elég robusztusak ahhoz, hogy kisebb-közepesebb, nem túl agresszív sügérfélék mellé is betegyük őket. Biotóp akváriumban is rengeteg lehetőség kínálkozik társításukra a legkülönbözőbb pontylazacoktól, törpesügérektől és elevenszülő fogaspontyoktól kezdve a vitorlášalon és közepesebb sügérféléken át egészen más harcsákig. De mivel kezdők társas akváriumaiba is alkalmas, nem kell a szorosabb földrajzi közegehez sem feltétlenül ragaszkodni: együtt tartható díszmárnákkal, dániókkal, razbórákkal, gurámikkal, csíkfélékkel, kalászhallakkal úgyszintén.

Fontos megjegyezni, hogy a páncélosharcsák nem csupán maradék-eltakarító személyzet egy akváriumban, kiegyensúlyozott és megfelelő táplálásra nekik is szükségük van. Bár tény és való, hogy szívesen elfogyasztják a többi hal táplálkozása közben talajra süllyedő eledeleket (például lemezes tápok, granulátumok), de mindenképpen kapjanak külön ételmet is. E célra kiváló táptablettákat gyártanak már, melyek hamar szemcsékre esnek, ami kimondottan jó a Corydorasok számára. A legkedvesebb eledelük azonban kétségkívül az élő csóvájó féreg (*Tubifex tubifex*), melyből rengeteget tudnak elfogyasztani. Ennek hiányában számos más opció közül választhatunk (akár élő, akár fagyasztott formában), úgy, mint vörös szúnyoglárva, blackworm, grindál, televényféreg, artémia, cyclops, egyéb fagyasztott mixek. Szaporítás előtt kiváltképp fontos a megfelelő táplálás.

A páncélosharcsák akváriumának aljára okvetlenül apró szemű, finom homokot töltünk. A durvább,

élesebb szélű kavicsok megsebzik és lekoptatják bajuszszálaikat, melyek nagyon fontos érzékszervei (szaglásban, ízérzékelésben van nagy szerepük) a Corydorásoknak. Olyannyira fontos számukra az ép bajusz, hogy szemüket, látásukat elvesztett páncélosharcsák is ugyanolyan gyorsasággal megtalálják az élelmet, viszont a lekopott bajszú harcsák élettartama rendszerint nagyon megrövidül. A gyöngykavics sem felel meg a harcsák hosszú távú gondozására! Növényeket és egyéb tereptárgyakat egyéni ízlésünk és más társhalak igényei szerint telepítsünk, ha néhány növény és tereptárgy van az akváriumban, ami búvóhelyet nyújt, azzal halaink már megelégszenek.

Általában elmondható, hogy a 24-25 °C-os hőmérséklet megfelel nekik, a Corydoras venezuelanus néven is ismert változatot hűvösebb vízben (21-23 °C) még célszerűbb tartani. A túlságosan savas kémhatást nem viselik jól, inkább semleges körüli értéken (pH 7 körül) tartasuk vizünket. A vad törzsek még inkább a lágyabb vizet kedvelik (ami persze a tenyésztésnél mindig jól jön), de a sokadik generációs akváriumi halak már az átlag csapvíz keménységéhez is nagyon jól alkalmazkodtak, 10-15 nk értéken különösebb gond nélkül foglalkozhatunk velük. A rendszeres vízcserekről ne feledkezzünk meg, de egyébiránt nincsenek számottevő igényei, ezért is felelnek meg kezdő akvaristáknak is. Betegségekre nem fogékony.

Az ivarok jól felismerhetőek az alapján, hogy a nőtények akár 1-1,5 cm-rel is nagyobbak lehetnek a hímeknél kifejlett korukra, és ikrákkal betelve meglehetősen testesek. Ha szaporítani szeretnénk őket, etessük előtte lehetőleg élő tubifexel az állományt. Az íváshoz egy nőtényre akár 3 hím is számolhatunk. A tenyésztő akváriumba akár több nőtény, és az ő számukhoz igazított mennyiségű hím is kerülhet. A tenyésztő akvárium aljára vékony rétegben szórjunk finom homokot, a szűrést levegővel hajtott szivacs-szűrővel végezzük, ne túl intenzívre állítva. Az ívató medencébe számottevő berendezésre nincs szükség, esetleg 1-2 marék jávai mohát tehetünk be. A kékpajzsos páncélosharcsák legszívesebben az üvegre helyezik el ikráikat. 24-25 °C-os vizet állítsunk be, kb. semleges kémhatáson, akár lágyíthatunk is rajta kicsit, de ez nem kötelező. Az ívást hideg vizes vízcserekkel indíthatjuk be, 60-70 %-ot bátran cseréljünk vizükből, akár napi szinten az ívás bekövetkeztéig. Ekkor 16-18 °C-os vizet öntsünk rájuk (sőt, egyes tenyésztők még drasztikusabb módszerhez folyamodnak: pár percre egy kis vizes tálban a hűtőbe is be szokták tenni a halakat). A páncélosharcsák ívásakor jellemző felvett testtartás az ún. T-forma, a hím és a nőtény, ahogy megközelíti egymást, T betűt írnak le. Sok rokonukkal szemben – melyek néhány tucat ikrát raknak csak – a kékpajzsos páncélosharcsák kifejezetten termékenyek, nem ritka egy nőténytől akár 500 ikra sem! Ez nagyban közrejátszott abban, hogy elterjedtek és olcsó díszhalak lettek.

A lerakott ikrák kemény burkúak, így az ujjunkkal vagy egy borotvapengével könnyen le tudjuk őket kaparni az üvegfalról, s áthelyezni őket a nevelő medencébe. Ekkor a nevelő akvárium vize legyen ugyanolyan minőségű, mint ahol lerakásra kerültek az ikrák, sőt, lehetőleg teljesen ugyanabba a vízbe kerüljenek. Még egyszerűbb megoldás a szülők eltávolítása. Az ikrákat keltető akváriumba érdemes pár csepp Xanthakridint adagolni, hogy megelőzzük az ikrák penészedését. A kelési idő kb. 3-4 nap, és további átlagosan 4 napot vesz igénybe a kishalak elúszása, mire felélik szikanyagaikat. Indítani frissen kelt sórakkal érdemes őket (vagy banánféreggel, walterféreggel), de vigyázzunk, hogy a sórak peteburka ne kerüljön be az akváriumba, mert végzetes bélelzáródást okozhat a kis harcsáknál. Később áttérhetünk a vágott tubifexre, grindálra, mint nevelő eleségre. A kékpajzsos páncélosharcsák jó tempóban nőnek, könnyen nevelhetőek.

A kékpajzsos páncélosharcsa taxonómiája hosszú ideje vitatott terület. Elfogadott szinonim nevei a *Corydoras microps* és a *Corydoras macrosteus*. Sokkal nagyobb kérdéseket vetnek fel a *Corydoras schultzei* és a *Corydoras venezuelanus* nevek, illetve a hozzájuk tartozó halak, melyekről érdemes néhány szót ejteni.

Jelenleg mind a *C. schultzei*, mind a *C. venezuelanus* az ichthyológusok szerint szinonim névnek számítanak, és az ide sorolt halak valamennyien a *Corydoras aeneus* faj területi variánsai. Az eredeti *C. aeneus* típuspéldánya Trinidadról származik egyébként, s a fajt is az eredeti *C. aeneusok* alapján nevezzük kékpajzsos páncélosharcsának.

A *Corydoras schultzei* származási helye ismeretlen, feltehetőleg Kolumbiából kerültek Európába példányai. A típuspéldány az idők során elveszett, ami rendkívül megnehezíti a tudósok munkáját. Megkülönböztetéséről a hal küllemének leírásakor már szót ejtettünk, de azt érdemes itt is kiemelni, hogy az aranyásvos páncélosharcsa név az ide sorolt állatok alapján született markáns sárga csíkjuknak köszönhetően.

A 2000-es években nagy slágerré vált, s azóta is közkedvelt és közismert a faj szinte teljes egészében koromfekete változata, mely szerencsétlen módon *Corydoras sp. 'Black Venezuela'* néven terjedt el a köztudatban. Ezeket a halakat szelektív tenyésztéssel, akváriumban hozták létre, méghozzá az 1990-es években, Németországban. A színváltozatot a *C. schultzeiből* tenyésztették ki. Később Csehországba is eljutottak példányok, s a tömegtenyésztésük ott kezdődött meg, s innen kerültek aztán tovább Európa több részére is. A névválasztás azért is szerencsétlen, mert a halaknak semmi köze Venezuelához, sőt, a természetben sem fordulnak elő. Ezzel szemben van egy páncélosharcsa, mely venezuelai elterjedésű és emlékeztet rájuk sötét színe miatt. Egykor a 'Black Venezuela' nevet (pontosabban a *Corydoras cf. venezuelanus 'Black'* nevet) még erre a leíratlan, az 'Aeneus-csoportba' tartozó halra használták, melynek feketés-kék teste és barna tarkófoltja van. Később javasolták átnevezését, hogy a köztudatban tévesen elterjedt név ne okozzon zavart – ebből a vadonban is létező színváltozathoz / fajhoz így lett *Corydoras sp. 'Northern Guarico'*. Akváriumokban sajnos elvétve fordul csak elő.

A *Corydoras venezuelanus* külsőre is jól megkülönböztethető, részben emiatt, részben pedig jellegzetes elterjedési területe miatt a *C. aeneus* szinonimái közül a legtöbben ezt fogadják el mégis külön faj gyanánt. (A hivatalos álláspont jelenleg még a szinonima.) Venezuelában, a Rio Cabriales és Rio Tuy folyókban, és a Valencia-tóban található meg, melyeket az Andok elvág az Orinoco-medencétől. Egyébként más *Corydoras*-faj nem fordul elő ezen a területen. Némileg környezeti igényei is különböznek: élőhelyén a víz hűvösebb, tiszta és viszonylag erősebb az áramlás is.

Fontos még azt megjegyezni, hogy a *Corydoras sp. 'Green Laser'* (vagy Peru Green Stripe, CW009) és a *Corydoras sp. 'Gold Laser'* (vagy Peru Gold Stripe, Peru Orange Stripe, CW010) nem a *C. aeneus* variánsai, és nem is akváriumban kitenyésztett színváltozatok. Jelen vannak a vadonban, és vagy a *Corydoras melanotaenia* változatai, vagy pedig önálló fajok. A *C. aeneus* többi variánsát / leíratlan rokon faját (CW-számaikkal jelölve) a külalak bemutatásánál említettük. Összesítve a jelen tudományos álláspont szerint a kékpajzsos páncélosharcsa egy hatalmas elterjedési területtel rendelkező, számos

területi variánssal rendelkező faj, de a további kutatások még váratnak magukra, melyek kideríthetik azt is akár, hogy több önálló fajt sorolunk be jelenleg a *C. aeneus* neve alá. Valamennyien egyébként a 7-es számú kladisztikai leszármazási vonalba tartoznak (Lineage7). Felmerült a leszármazási vonalak genusokra történő különbontása, ha ez megtörténik, valószínűleg az *Osteogaster* genusnevet fogják megkapni az 'Aeneus-csoport' fajai.

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

bronz páncélosharcsa, aransávós páncélosharcsa, házmesterhal

Syn: *Hoplosoma aeneum*, *Callichthys aeneus*, *Corydoras microps*, *Corydoras venezuelanus*, *Corydoras macrosteus*, *Corydoras schultzei*.

Eng: *Bronze Cory*, *Catfish*, *Lightspot corydoras*, *Bronze catfish*.

Egyéb köznevei:

KATEGÓRIÁK:

[Akváriumi halak](#), [Harcsafélék](#)

KULCSSZAVAK:

[Akváriumi halak](#), [Corydoras aeneus](#), [akvarisztika](#), [Gill](#), [Kékpajzsos páncélosharcsa](#), [1858](#), [Harcsafélék](#), [Callichthyidae](#)

JELLEMZŐK:

[lassú mozgású](#), [Andok orsz.](#), [Amazónia](#), [Kelet-Dél-Amerika](#), [Argentína](#), [Peru](#), [Amerika](#), [barna vízi](#), [Déli kúp](#), [közepes méretű 5-10 cm](#), [hőigényes \(25-30 °C\)](#), [Dél-amerika](#), [Paraguay](#), [átlátszó vízi](#), [alsó szint](#), [sárga vízi](#), [Ecuad.-Kol.](#), [közepesen áramló vízi](#), [lágyvízi \(5-10 Nk°\)](#), [Orinoco](#), [Bolívia](#), [lassan mozgó vízi](#), [közepes hőigényű \(20-25°C\)](#), [Guyanak](#), [közepesen aktív mozgású](#), [közepesen keményvízi \(10-15°Nk\)](#), [békés rajhal](#), [mindenevő](#), [keményvízi \(15-20 Nk°\)](#), [hosszú életű 6 év fölött](#), [átlagos növényzetigényű](#), [közepesméretű akvárium \(50-100 literig\)](#), [fekete vízi](#), [Chile](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

Akvárium Magazin XIII. évf. 79. szám: Sepsi Péter: [Corydoras aeneus színváltozatok](#) Pasaréti Gyula, Pethő Pál Zoltán, Illyés Csaba: **Akvarisztika** Ian A. M. Fuller, Hans-Georg Evers: **Identifying Corydoradinae Catfish** Ian A. M. Fuller, Hans-Georg Evers: **Identifying Corydoradinae Catfish, Supplement 1** http://www.scotcat.com/callichthyidae/c_aeneus.htm
<https://www.seriouslyfish.com/species/corydoras-aeneus/>
https://www.planetcatfish.com/common/species.php?task=&species_id=51

https://www.planetcatfish.com/common/species.php?task=&species_id=34
https://www.planetcatfish.com/common/species.php?task=&species_id=716 <https://www.l-welse.com/reviewpost/showproduct.php/product/487> <https://www.l-welse.com/reviewpost/showproduct.php/product/1034> <https://www.l-welse.com/reviewpost/showproduct.php/product/959> <https://www.corydorasworld.com/knowledgebase/species-groups/aeneus/corydoras-cf-venezuelanus-quotnorthern-guarico-statequot>

Írta: Liziczai Márk

Katalógusba került: 2008-06-03 09:01:16

Legutolsó frissítés: 2020-03-31 14:36:48

Katalógus ID: 4103

Oldal linkje: <https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/harcsafelek/corydoras-aeneus.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva